

внесеними до складу бюджету (фінансового плану), віднесеними до певної статті доходів або видатків; досягнення суми бюджетних коштів кваліфікуючого розміру, тобто мати великий чи особливо великий розмір; визначення джерел одержання та напрямів витрачання одним або кількома з чинних нормативно-правових актів і планових документів. На відміну від більшості інших економічних злочинів, предметом порушень бюджетного законодавства не можуть виступати матеріальні цінності, оскільки бюджет є планом і фондом фінансових (грошових) ресурсів, а також кошти, що належать окремим юридичним особам на праві власності [4, с. 49–54].

Слід відзначити, що особливістю злочину, пов'язаного із прийняттям нормативних актів, які призводять до заниження надходжень або завищення витрат бюджетів, є те, що предметом не виступають конкретні господарські ресурси (грошові кошти, матеріальні активи). Бюджет є планом, тобто прийняті нормативні документи відповідно до ст. 211 ККУ призводять до заниження (в частині доходів) або завищення (в частині витрат) запланованих надходжень. Однак необхідним є доведення факту можливого недоотримання коштів бюджету.

Список використаних джерел

1. Гуторова Н. О. Проблеми кримінально-правової охорони державних фінансів України : дис. д-ра юрид. наук : 12.00.08. Харків, 2001. 75 с.
2. Навроцький В.О. Господарські злочини : лекції для студентів юридичного факультету. Львів, 1997. С. 7.
3. Гуторова Н.О. Кримінально-правова охорона державних фінансів України : монографія. Харків : Вид-во Національного ун-ту внутрішніх справ, 2001. 384 с.
4. Степанюк Р. Л. Дослідження документів при розслідуванні бюджетних злочинів. *Вісник Нац. ун-ту внутр. справ.* 2002. Вип. 19. С. 49–54.

Корніцька С. Ю.,

здобувач ступеня вищої освіти магістра
ННІЗДН Національної академії
внутрішніх справ

Науковий керівник: професор кафедри
кримінального права Національної
академії внутрішніх справ, кандидат
юридичних наук, доцент **Кришевич О. В.**

ВИБОРЧА ДОКУМЕНТАЦІЯ ЯК ПРЕДМЕТ ЗЛОЧИНУ, ПЕРЕДБАЧЕНОГО СТ. 158² КК УКРАЇНИ

В ст. 158² Кримінального кодексу України (КК України), передбачена кримінальна відповідальність за незаконне знищення виборчої документації поза встановленим законом строком зберігання у державних архівних установах та в Центральній виборчій комісії України (ЦВК) після

проведення виборів. Виходячи зі змісту вказаної статті, предметом злочину передбаченого ст. 158² КК України є виборча документація, яка зберігається у державних архівних установах та ЦВК після проведення виборів.

Бланкетність ст. 158² КК України, як і інших статей, що передбачають відповідальність за порушення виборчих прав громадян вимагає детального дослідження регулятивного – виборчого законодавства. Проте, його аналіз свідчить, про складність сприйняття того, які саме виборчі документи є предметом злочину передбаченого ст. 158² КК України. Мова насамперед йде про неоднозначний підхід законодавця до визначення переліку відповідних документів. Вважаємо, що така ситуація призведе до неоднозначного розуміння змісту ст. 158² КК України у правозастосовчій діяльності або ж взагалі не дозволить активно її застосовувати.

Предмет злочину передбаченого ст. 158² КК України умовно можна розділити на дві частини. Це виборчі документи, які після проведення виборів зберігаються у державних архівних установах та виборчі документи, які зберігаються у ЦВК.

Виборче законодавство визначає порядок передачі та перелік виборчої документації, яка передається до державних архівних установ наступним чином. Так, відповідно доч. 2 ст. 88 Закону України «Про вибори Президента України» ЦВК після офіційного оприлюднення результатів виборів Президента України передає виборчу та іншу документацію до відповідної центральної державної архівної установи, а окружні виборчі комісії – до відповідних місцевих державних архівних установ. При цьому, перелік виборчої та іншої документації, яка підлягає зберіганню в державних архівних установах, і порядок її передачі до цих установ визначаються ЦВК за погодженням із спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади у сфері архівної справи. Як бачимо Закон України «Про вибори Президента України» «перекладає» вирішення того, які документи передаються на зберігання до архівних установ на ЦВК.

Поряд з цим, в п. 4 ст. 88 вказаного Закону зазначено, що протоколи виборчих комісій про підрахунок голосів виборців на виборчих дільницях, про підсумки голосування в територіальних виборчих округах, виборчі бюлетені, контрольні талони виборчих бюлетенів, попередні та уточнені списки виборців, акти, заяви, скарги про порушення вимог виборчого законодавства при проведенні голосування і підрахунку голосів виборців, протоколи та рішення виборчих комісій зберігаються у місцевих архівних установах, визначених ч.2 цієї статті, протягом трьох років з дня офіційного оприлюднення результатів виборів депутатів, після чого знищуються в установленому порядку. Тобто, з одного боку законодавець визначення переліку виборчої та іншої документації, яка підлягає зберіганню в державних архівних установах «перекладає» на ЦВК з іншого, наводить перелік таких документів та визначає відповідні строки їх зберігання.

В ч.1 ст.158² КК України предмет злочину конкретизований словосполученням «поза встановленим законом строком зберігання у...». Виходячи з його змісту, а саме з фразеологічного звороту «встановлений

законом» вважаємо, що предметом злочину слід визнавати лише ті виборчі документи, строки зберігання та перелік яких визначені виборчим законодавством.

Крім цього, у пояснювальній записці до проекту закону, який було внесено до Верховної Ради України 7 грудня 2004 р. та який доповнив чинний КК України ст. 158², зазначено: «Зважаючи на суспільно-небезпечний характер дій, що посягають на політичні права громадян України обирати та бути обраним, мати об'єктивну, чесну та неупереджену інформацію стосовно усіх стадій виборчого процесу, виходячи з негативної практики виборчої кампанії по виборам Президента України у жовтні та листопаді 2004 р., з метою забезпечення розслідування усіх обставин, що спричинили спотворення результатів народного волевиявлення і відміну Верховним Судом України результатів голосування, виникає необхідність ввести кримінальну відповідальність за ... знищення виборчої документації поза встановленим законом строком. Тобто, метою зберігання виборчої документації є виявлення можливих випадків порушення виборчого законодавства яке призвело до спотворення результатів волевиявлення на виборах.

У такому разі, суспільну небезпеку складу злочину передбаченого ст. 158² КК України становитиме лише незаконне знищення тих документів, які мають пряме або опосередковане відношення до результатів волевиявлення громадян.

Враховуючи викладене вище предметом злочину передбаченого ст. 158² КК України у частині незаконного знищення виборчої документації поза встановленим законом строком зберігання у державних архівних установах є: протоколи виборчих комісій про підрахунок голосів виборців на виборчих дільницях, про підсумки голосування в територіальних виборчих округах, виборчі бюлетені, контрольні талони виборчих бюлетенів, попередні та уточнені списки виборців, акти, заяви, скарги про порушення вимог виборчого законодавства при проведенні голосування і підрахунку голосів виборців, протоколи та рішення виборчих комісій.

Куца Р. Ю.,

здобувач ступеня вищої освіти бакалавра ННІ № 1
Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: професор кафедри оперативно-розшукової діяльності Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент **Марков М. М.**

ФОРМИ СПІВУЧАСТІ ЗА КРИМІНАЛЬНИМ КОДЕКСОМ УКРАЇНИ ТА ІНОЗЕМНИХ КРАЇН

В наш час створення організованих груп та злочинних організацій є найбільш небезпечними формами, які загрожують суспільним відносинам. Злочини, які вчиняються злочинними організаціями чи організованими групами характеризуються високим ступенем смертності.